

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№4(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 520 sahifa,
13-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Alohida ehtiyojga muhtoj bolalarga matematika darslarida integratsion yondashuvni amalga oshirish	10
<i>Mamadjanova Ma'muraxon Kadirjanovna</i>	
O'quvchilarda raqamli madaniyatni shakllantirishning nazariy asoslari.....	13
<i>Boltayeva Go'zal Komilovna</i>	
Inkluziv ta'lim sharoitida o'qituvchilarning metodik tayyorgarligini aniqlash metodologiyasi	21
<i>D. Sh. Jo'rayeva, J. A. Jovliyev</i>	
Bolalarda leksik-grammatik nutq kamchiliklarini bartaraf etishda kontekstli texnologiyalardan foydalanish	25
<i>Abdullayeva Yoqutjon Qalandar qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	30
<i>Abduvaliyeva Sabina Kurbonali qizi</i>	
O'g'il bolalarni oilaviy munosabatlarga tayyorlashning pedagogik-psixologik asoslari.....	35
<i>Aripov Shokirjon Olimovich, Raxmatillayeva Sug'diyona Muhammadjon qizi</i>	
Pedagogik intuitsiyani rivojlantirishga yo'naltirilgan zamonaviy metodikalar	39
<i>Axmedov Jaloliddin Oribovich</i>	
The Impact of AI-Generated English Learning Materials Based on Uzbek Rural Life on the Learning Motivation of Rural Students.....	42
<i>Baxramova Malika Muzaffarovna</i>	
Raqamli kutubxonalarda sun'iy intellekt imkoniyatlaridan foydalanish texnologiyalari va imkoniyatlari	47
<i>Choriyeva Zarina Anvarbek qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida orfografik savodxonlikni shakllantirishning nazariy-pedagogik asoslari ...	50
<i>D. Teshaboyev, M. Sotvoldiyeva</i>	
Oliy ta'limda tblt metodik modeli asosida baholash tizimini takomillashtirish	53
<i>Djurayeva Nargiza Kudratillayevna</i>	
Yangi O'zbekiston ta'lim tizimida pedagogik etikaning rivojida xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	59
<i>Dushayeva Nazokat Sharofiddinovna</i>	
Uilyam Shekspir tragediyalarining o'zbek adabiyotidagi o'rni.....	62
<i>Ergasheva Mehriyona</i>	
Qizlarning oilaviy kompetensiyasi uchun ijodiy pedagogika: Koreya dizayn ta'limi modelini O'zbekiston kontekstiga moslash.....	65
<i>G'ayratova Mohidil Zafar qizi</i>	
Jismoniy tarbiya darslarida va darsdan tashqari mashg'ulotlarda umumrivojlantiruvchi mashqlardan foydalanish metodikasi	69
<i>Maksetova Nurjamal Kuatovna</i>	
Integrativ ta'lim muhitida bo'lajak surdopedagoglarning metodik kompetensiyalarini shakllantirish	72
<i>Malikova Xurshida Ikramovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarda ko'p uchraydigan tovush talaffuzi kamchiliklari va ularni bartaraf etishda lopedik usullar.....	75
<i>Moxirabonu G'aniyeva Adxam qizi</i>	
Talabalarga an'anaviy xonandalik ijrochiligini o'rgatishning pedagogik yondashuvlari.....	78
<i>Muxammadova Ozoda Muzrabovna</i>	
Hayotiy sifat tushunchasini psixologik mazmuni.....	82
<i>N. G. Pulatova</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida alohida ehtiyojlarga ega o'quvchilarni qo'llab-quvvatlashning kompleks yondashuvlari	85
<i>Nazarova Dildora Asatovna, Abdurashidova Feruza Qaxramonovna</i>	
Inklyuziv ta'lim tizimida o'qituvchining ko'p qirrali pedagogik faoliyati va uning nazariy asoslari	89
<i>Nazarova Dildora Asatovna, Axmedova Aziza Temurovna</i>	

Xo'ja ahmad Yassaviy e'tiqod tarbiyasi haqida.....	93
<i>Norova Sevara Uyg'un qizi</i>	
Matritsa va uning determinanti mavzusini o'qitish orqali bo'lajak iqtisodchilarning analitik tafakkurini rivojlantirish texnologiyalari.....	97
<i>Nuriddinov Jalolxon Tursunboy o'g'li, Otaboyev Muxsinjon Muqimjonovich</i>	
Odam anatomiyasi darslarida interfaol va multimedia vositalaridan foydalanish yo'llari.....	104
<i>Nurmatov Norqobil Jo'rayevich, Qo'chqorova Moxira Dilmurod qizi, Boxodirova Nilufar Ikrom qizi</i>	
AQSh ta'lim tizimining o'ziga xos jihatlari va bugungi kundagi rivojlanishi.....	110
<i>Orishev Jamshid Bahodirovich</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida nutqiy kompetensiyalarini shakllantirishda xorijiy ta'limi tajribalari.....	116
<i>Pardayeva Gulbahor Jalg'ashovna</i>	
Kreativ ta'lim texnologiyalarining pedagogik mohiyati.....	119
<i>Sariboyev Nurali Abdunazarovich</i>	
Shaxsga yo'naltirilgan ta'limning zamonaviy pedagogik tizimdagi o'rni.....	122
<i>Siddiqov Azamat Muhammadjon o'g'li</i>	
Konstruktiv yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida 4K ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi.....	126
<i>Sobirova Sarvinoz Quvondiqovna</i>	
Criteria of Scientific Activity Implementation of Physical Culture Education Students.....	133
<i>Sapayev Ruzmat Radjapovich</i>	
O'smir yoshdagi o'quvchilarning ma'naviy ehtiyojlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	136
<i>Tilovova Qizlarxon Ishpulat qizi</i>	
PIRLS tadqiqotida so'rovnomalarning qamrov doirasida maktab muhiti.....	141
<i>To'qliyeva Matluba Boqiyevna</i>	
Onlayn til o'rganish platformalarining esl o'quvchilarining og'zaki nutq ishonchi (speaking confidence) ga ta'siri.....	146
<i>Tojiboyeva Shohistaxon, Omonova Nargiza</i>	
Katta maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirishda kommunikativ o'yinlarning ahamiyati.....	151
<i>Toshpo'latova Sevinch O'ral qizi</i>	
Maktab o'quvchilarining jismoniy sifatlarini tarbiyalashning samarali uslublari.....	155
<i>Turdiyev Azam Xasanovich</i>	
O'quvchilarda tayanch kompetensiyalarni rivojlantirishda xalqaro baholash tizimini tatbiq etish imkoniyatlari.....	158
<i>Turobov Mamarajab Sodiq o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'limda ijodiy va mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.....	163
<i>Umirzoqova Surayyo Xudoyberdiyevna</i>	
Talabalarda perspektiv tasvir bajarishga oid ko'nikmani shakllantirishda CAD dasturlaridan amaliy foydalanish imkoniyatlari.....	165
<i>Valiyev A'zamjon Nematovich, Toxirov Sardorbek Muzaffar o'g'li</i>	
Duduqlanishni bartaraf etishda qo'llaniladigan usullar va vositalar.....	173
<i>Xasanova Barnoxon Abdusattor qizi</i>	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida o'quvchilarning yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	176
<i>Xudoyberdiyeva Dildora Nazarjon qizi, Mambetova Lobar Mirzavali qizi</i>	
Duduqlanishga ega bolalar nutqini rivojlantirishda kompleks korreksion ishlar tizimi.....	179
<i>Xusanova Nozimaxon Zuxriddin qizi</i>	
Sirdaryo viloyatida tabiat va mehnat jarayonlarining tasviriy san'at orqali estetik va ekologik ifodasi.....	182
<i>Yorlaqova Malika Ahmad qizi</i>	
The Relevance of Artificial Intelligence in Teaching the English Language.....	186
<i>Yusupova Gulnoza Mirzoyevna</i>	
Umumta'lim maktabida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kuzatiladigan nutq xususiyatlari.....	189
<i>Zairova Nigora</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari	193
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
Педагогические технологии совершенствования физических качеств как основы здорового образа жизни	197
<i>Журабаев Абдукарим Маматкулович</i>	
Формирование духовно-нравственной компетентности будущих учителей как педагогическая проблема	200
<i>Зокиржонova Ф. Р., Рихситиллаева Д. Р., Меликузиева Ш. А.</i>	
Межкультурный диалог как инструмент воспитания гармоничной личности в школе	203
<i>Махмудхожаев Ориф Бахтиёрвич</i>	
Talaba yoshlarining ma'naviy madaniyatini rivojlantirishda zamonaviy yondashuvlar	205
<i>Xojametov Ajiniyaz Andriyanovich</i>	
Методика формирования познавательных интересов у младших школьников в процессе выполнения творческих заданий на уроках русского языка	207
<i>Юлдашева Тахмина Бону Гайратовна</i>	
Raqamli ta'lim texnologiyalari asosida ingliz tili darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarini tinglab tushunishga o'rgatish usullari	210
<i>Abdurasulova Guljaxon Nabijon qizi</i>	
Fan va tabiatshunosligi asoslari mashg'ulotlarida tajribalar orqali bolalarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	215
<i>Abdusamatova Nargiza Jamolidinova, Xudayberganova Muqaddam Abdurashitovna</i>	
Bakteriofaglar tuzilishi va turlari (T-faglar) va ularning mikrobiekotizimdagi o'rni mavzusini o'qitish metodikasi	222
<i>Abdunazarova Zulayxo Sharifqulovna, Xo'janazarov O'ktam Eshtemirovich, Samikova Sevinch Toshtemir qizi</i>	
Bulung'ur doston ijrochiligining musiqiy xususiyatlari va ularni ta'lim jarayonida o'rgatishning pedagogik asoslari	227
<i>Babajanov Baxodir Allaberganovich</i>	
Activation of Students' Learning Activities Using Didactic Games	230
<i>Daminova Munajat Abduvoxobovna</i>	
Bolalar ensiklopediyasi vositasida tarbiyalanuvchilarning atrof-olam haqidagi tasavvurlarini shakllantirishning metodik shart-sharoitlari	234
<i>Davlatova Guljaxon Kamoliddin qizi</i>	
Innovatsion yondashuv asosida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash metodikasini takomillashtirish	241
<i>Esanova Ro'shana Qurbonazarovna</i>	
Kreativ tafakkurning texnik muammolarni samarali hal qilishdagi o'rni va ahamiyati	248
<i>Imanov Baxtiyor Berdiyevich</i>	
Adabiyot va teatr san'ati vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarda ijobiy xulq-motivlarni shakllantirishda faollik markazlarining didaktik imkoniyatlari	253
<i>Inomova Dilnavoz Muzafar qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalari pedagog xodimlari mehnatini huquqiy tartibga solishning xususiyatlari	258
<i>Matekeyeva Bibinaz Mirjan qizi</i>	
Badiiy-estetik qadriyatlar va ularning o'ziga xosliklari	264
<i>Ostonova Gulrux Shuxrat qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilariga sharq allomalarining kitobxonlikka munosabatini tarixiy yondashuv asosida o'rgatishning ijtimoiy-tarixiy, zamonaviy va pedagogik xususiyatlari	268
<i>Parpiyayeva Zulayho Rahimjon qizi</i>	
AI-Xorazmiyning ilmiy merosi vositasida talabalarda analitik tafakkurni rivojlantirishning metodologik asoslari	272
<i>Qaxxorova Shaxnoza Abduvasit qizi</i>	
Musiqiy-badiiy did tarbiyasining ilmiy nazariy asoslari	276
<i>Rayimova Gavhar Karim qizi</i>	

Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy-muloqot kompetensiyasini rivojlantirishda interfaol metodlardan foydalanish.....	279
<i>To'laboyeva Iqbolxon Olimjanovna</i>	
Malakaviy amaliyot orqali bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy kompetentligini rivojlantiruvchi texnologiyalari....	282
<i>Tohirjonova Hulkaroy Baxodir qizi</i>	
Bolalar musiqa va san'at maktabi o'quvchilariga chang cholg'usida Shashmaqom kuylarini o'rgatishning pedagogik yondashuvlari.....	288
<i>Toshpo'lotova Zulxumor Davlatboy qizi</i>	
Talabalarda axborot madaniyatini shakllantirishning xususiyatlari	292
<i>Usmonov Sh. F.</i>	
The Formation of Human Capital In Education: A Pedagogical and Economic Analysis	297
<i>Uzoqova Shohida Mirzamurod qizi</i>	
“Птицы во рту” Саманты Швоблин: каннибализм нежности и зооморфный код магического реализма	302
<i>Каримов Зиёахмад Алишер угли</i>	
Формирование профессиональных качеств будущих учителей через активизацию учебной деятельности студентов с использованием дидактических игр в педагогических вузах.....	307
<i>Расулова Исмигуль, Якубова Зухра</i>	
Bolalar adabiyotini rivojlantirishda innovatsion yondashuv	311
<i>Mirzayeva Nigora Bozorovna</i>	
Issues of Developing Communicative Competence in Future Teachers from the Point of View of an Andragogical Approach.....	314
<i>Nishanova Mastura Khafizovna</i>	
Raqamli va innovatsion ta'lim texnologiyalari vositasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida adabiy kompetensiyalarni rivojlantirish modeli.....	317
<i>Islomova Xafiza Azamatovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning testologik kompetentligini rivojlantirish muammosining ilmiy-nazariy asoslari	324
<i>Nuraliyev Islom Saidaliyevich</i>	
Концепт глаза в русской и узбекской лингвокультуре.....	328
<i>Кодирова Дилдора Абдуназар кизи, Асанов Руслан Арсенович</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilida og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishda STEAM texnologiyasi asosida mashq tizimini takomillashtirish.....	334
<i>Eshonova Dilnoza Abrorovna</i>	
Boshlang'ich maktabda tabiiy fanlarni o'qitishning integratsiyalashgan dars shakllari va zamonaviy vositalari	337
<i>Bekmetova Shoxida Qodirberdiyevna, Nishonxo'jayeva E'zoza Nig'mon qizi</i>	
Zamonaviy ta'lim sharoitida bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining deontologik kompetensiyasiga qo'yiladigan talablar.....	342
<i>Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li</i>	
Zoologiya darslarida “Qushlar sinfi” mavzusini o'qitishning didaktik tamoyillari va metodik imkoniyatlari....	347
<i>Xaqberdiyeva Shoiratursunaliyevna, Norboyeva Naima Begali qizi</i>	
O'quv tayyorlov guruhi gandbolchilarida mashg'ulot yuklamalarini rivojlantirish samaradorligi	352
<i>Shermuxamedova N.N., Saylavova Aida Alisher qizi</i>	
Ikkinchi tartibli differensial tenglamalar uchun lokal chegaraviy masalalar: nazariya va tatbiqlari.....	356
<i>Musurmanova Nilufar Allamurat qizi</i>	
“Boychechak” qo'shig'ida ajdodlar turmush tarzi motivlari.....	360
<i>S. Matchanov, U. F. Xabibullayev</i>	
Фразеологизмы русского языка как зеркало национальной картины мира: лингвокультурологи-ческий анализ и методика преподавания в современной школе	365
<i>Мустанов Убайдулло Зулпанович</i>	
Oliy ta'limda udl yondashuvi asosida inklyuziv ta'lim samaradorligini oshirish.....	369
<i>Yunusova Xusnora Shuxrat qizi</i>	

Art-pedagogik vositalar asosida talabalarning kasbiy mobilligini rivojlantirish.....	372
<i>Usmonova Qumriniso Saydaliyevna</i>	
Boshlang'ich ta'limda didaktik o'yinlarning klassifikatsiyasi, pedagogik funksiyalari va raqamli ta'lim muhiti sharoitida integratsiyalashuvi.....	375
<i>Ortiqboeva Zumradxon Xasanboy qizi</i>	
Ta'lim jarayonida gamifikatsiya texnologiyasining qo'llanilishi.....	378
<i>Abdufatayev Sherjaxon Abduazimovich, Yaxshiboyev Temur-Malik Erkin o'g'li</i>	
Interaktiv o'yinlar asosida dasturlashni o'qitish: "Kod bo'lagini top" o'yinining pedagogik samaradorligi	381
<i>Xudayberganov Yashin Komilovich, Xonto'rayev Ibroxim Abdikamol o'g'li</i>	
Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishning nazariy asoslari	385
<i>Temirova Shoxsanam Komilovna</i>	
Kreativ kompetensiyani rivojlantirishda akademik muhit va shaxslararo munosabatlarning psixologik mexanizmlari	389
<i>Abdurazzaqov Shuxratbek Zafarjon o'g'li</i>	
Talaba yoshlarda ma'naviy-axloqiy fazilatlarni shakllantirishning pedagogik mexanizmlari	392
<i>Fayziyeva Muqaddas Akbar qizi</i>	
STEAM ta'lim texnologiyasining mohiyati va uni boshlang'ich ta'limda qo'llash imkoniyatlari	397
<i>Abrorxonova Kamola Abrorxon qizi, Kamoljonova Iroda Niyazjon qizi</i>	
Zamonaviy yoshlar dunyoqarashining ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	400
<i>Abdullayeva Nilufar Sadikjanovna</i>	
An'anaviy xonandalik ijrochiligida ovoz tarbiyasining shakl, usul va metodlari	403
<i>Abdusalomova Iroda Xabibulloyevna</i>	
Tibbiyot talabalari orasida kasbiy motivatsiyaning psixologik omillari	407
<i>Abduxamidov Abbas Muhiddin o'g'li, Rajabov Temurbek Baxtiyor o'g'li, Boboyeva Maxsuda Ataxanovna</i>	
Metakognitiv yondashuv asosida talabalar irodaviy sifatlarini rivojlantirishning kognitiv va psixologik asoslari	410
<i>Axatov Yo'ldoshjon Hamzayevich</i>	
A Model for Developing Transversal-Methodological Competencies in Future Educators.....	415
<i>Ergasheva Barno Ziyavitdin kizi</i>	
Historical Development of Project-Based Learning in Language Teaching.....	419
<i>Fayziyeva Ozoda Erkin Kizi</i>	
Axloq shakllanishining psixologik xususiyatlari: shaxs rivojlanishida ichki nazorat va motivatsiya mexanizmlari	423
<i>Ibaydayeva Munisa Aybek qizi</i>	
Neyropedagogik texnologiyalar asosida emotsional kompetentlikni rivojlantirishning innovatsion didaktik modeli.....	427
<i>Mirzaraxmonova Shaxnoza Mirzaaxmadovna</i>	
O'zbekistonda maktabgacha ta'limga xorijiy tajribalarni integratsiya qilish: Yaponiya davlati misolida	432
<i>Narimanova Saida Narimon qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoqlarda yolg'on ma'lumotlar tarqalishining psixologik va ijtimoiy mexanizmlari hamda unga qarshi kurashish muammolari	436
<i>Nurmatov A. N.</i>	
Metodik savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik va metodologik jihatlari (Biologiya fani misolida)	439
<i>Rahimova Mahliyo Akramovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining yosh xususiyatlari va ularning matematik tafakkurini rivojlantirish imkoniyatlari.....	444
<i>Shabatova Rabig'a Janasbay qizi, Muxitdinova Nodira Mamalatifovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalar ommaviy sportini rivojlantirishning pedagogik tizimini takomillashtirish konsepsiyasi.....	448
<i>Ummatov Nozim Raimjonovich</i>	
O'quv jarayonida differensial topshiriqlarning o'rni va ularning ahamiyati.....	453
<i>Xoldarova Irodaxon Valijonovna, Xakimova Ma'mura Davlatjon qizi</i>	

Biologiya ta'limida zamonaviy innovatsion texnologiyalarning o'rni	457
<i>Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna</i>	
Genetika mavzularini o'qitishda tahliliy faoliyatni tashkil etish metodlari, vositalari va shakllari.....	461
<i>Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Dosov Rustam Alisherovich</i>	
Hayvonlarning xilma- xilligi mazvusini o'qitishda multimedia, 3D format modellari va virtual lobaratoriya asosida o'qitish metodikasi	466
<i>Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Murodullayeva Sarvinoz O'tkirbek qizi</i>	
Tog'ayli baliqlar mavzusini o'qitishning didaktik tamoyillari, pedagogik shart-sharoitlari va metodik yondashuvlari.....	473
<i>Xaqberdiyeva Shoira Tursunaliyevna, Qodirova Nurshoda Olim qizi</i>	
A Comparative Analysis of Lexical Transformations in Abdulla Qahhor's Prose "Tolka"	478
<i>Kasimova Nafisa Farhodovna, Safarova Maftuna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilari tarbiyasida ota-onalar bilan hamkorlikni tashkil etish metodikasi	482
<i>Fayziyeva Madinabonu Sohibjon qizi</i>	
Gnosiologik yondashuv asosida mustaqil ta'lim jarayonini loyihalash.....	485
<i>Xidirova Dildora Zayniddinovna</i>	
Nemis tilini o'qitishda sun'iy intellekt asosidagi ta'lim vositalari.....	491
<i>Xudoyberdiyeva Zumrat Xudayberdiyevna</i>	
Kasbiy nutqda til me'yorlariga rioya qilish muammolari.....	495
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari.....	498
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
Теоретические и практические аспекты развития одарённых студентов	502
<i>Байбаева Мухайё Худойбергеновна, Зайниддинова Хилола Абдулвахоб кизи</i>	
Организация проектной деятельности во внеурочной работе по математике при изучении темы "дроби" в начальных классах	508
<i>Бахытбаева Шахнозбану Махмуд кызы, Садыкова Альбина Венеровна</i>	
Традиционные методы развития навыка говорения в обучении иностранному языку	511
<i>Давронбекова Фарангис Давроновна</i>	
Описание скоростных качеств футболистов	517
<i>Мадаминов Орибджан Нишанбаевич</i>	

O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TA'LIMGA XORIJIY TAJRIBALARNI INTEGRATSIYA QILISH: YAPONIYA DAVLATI MISOLIDA

Narimanova Saida Narimon qizi

Yangi Namangan tumani 58-DMTT direktori,
pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Annotatsiya: Maqolada O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimiga xorijiy tajribalarni integratsiya qilishning nazariy va amaliy asoslari Yaponiya davlati misolida tahlil qilingan. Yaponiya maktabgacha ta'lim tizimida o'yin asosidagi ta'lim, oila va jamoat bilan hamkorlik, ta'lim va parvarishning integratsiyalashgan modeli, sifatni monitoring qilish hamda pedagog kadrlar rivojlanishiga doir yondashuvlar o'rganilgan. O'zbekistondagi maktabgacha ta'limni rivojlantirishga qaratilgan qonunchilik va strategik hujjatlar bilan qiyosiy tahlil asosida ushbu tajribani milliy shart-sharoitlarga moslashtirib joriy etishning ustuvor yo'nalishlari asoslangan. Muallif tomonidan xorijiy tajribani mexanik ko'chirish emas, balki uni institutsional, madaniy va pedagogik jihatdan adaptatsiya qilish zarurligi ilmiy nuqtayi nazardan yoritilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, xorijiy tajriba, Yaponiya, integratsiya, o'yin asosidagi ta'lim, ta'lim siyosati, oila va jamoat hamkorligi, monitoring, pedagog kadrlar, institutsional adaptatsiya.

Abstract: The article analyzes the theoretical and practical foundations for integrating foreign experience into the preschool education system of Uzbekistan through the example of Japan. The study examines approaches in the Japanese preschool education system related to play-based learning, cooperation with families and the community, the integrated model of education and care, quality monitoring, and the professional development of teaching staff. Based on a comparative analysis with the legislation and strategic documents aimed at developing preschool education in Uzbekistan, the priority directions for adapting and implementing this experience in accordance with national conditions are substantiated. The author scientifically emphasizes the necessity of not mechanically copying foreign experience, but rather adapting it institutionally, culturally, and pedagogically.

Key words: preschool education, foreign experience, Japan, integration, play-based learning, education policy, family and community cooperation, monitoring, teaching staff, institutional adaptation.

Аннотация: В статье проанализированы теоретические и практические основы интеграции зарубежного опыта в систему дошкольного образования Узбекистана на примере Японии. Исследованы подходы, применяемые в системе дошкольного образования Японии, в том числе игровое обучение, сотрудничество с семьёй и общественностью, интегрированная модель образования и ухода, мониторинг качества, а также развитие педагогических кадров. На основе сравнительного анализа с законодательными и стратегическими документами, направленными на развитие дошкольного образования в Узбекистане, обоснованы приоритетные направления адаптации и внедрения данного опыта с учётом национальных условий. С научной точки зрения автором раскрыта необходимость не механического переноса зарубежного опыта, а его институциональной, культурной и педагогической адаптации.

Ключевые слова: дошкольное образование, зарубежный опыт, Япония, интеграция, обучение на основе игры, образовательная политика, сотрудничество семьи и общественности, мониторинг, педагогические кадры, институциональная адаптация.

KIRISH

Globalashuv va ta'lim tizimlarining o'zaro yaqinlashuvi sharoitida maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirishda ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda. O'zbekistonning 2019-yilda tasdiqlangan 2030-yilgacha maktabgacha ta'limni rivojlantirish konsepsiyasida ilg'or xorijiy tajribani hisobga olgan holda davlat standartlarini qayta ko'rib chiqish, psixologik-tibbiy-pedagogik qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish hamda xalqaro me'yorlar va standartlarni implementatsiya qilish vazifalari belgilangan. "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonunda esa har bir bola uchun teng imkoniyat, oila va muassasa tarbiyaviy ta'sirining birligi, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, muqobil shakllarni

rivojlantirish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish va xalqaro hamkorlikni kengaytirish asosiy tamoyillar va yo'nalishlar sifatida mustahkamlangan.

So'nggi islohotlar ushbu yo'nalishning dolzarbligini yanada kuchaytirdi. 2026-yil 5-fevralda qabul qilingan PF-19-son¹ Farmonda maktabgacha ta'lim va tarbiya tizimini yangi sifat bosqichiga olib chiqish, "Yangi avlod" maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarmog'ini tashkil etish hamda bir yillik maktabga tayyorlov guruhlarini turli muassasalarda to'liq yoki qisqa muddatli formatlarda amalga oshirish nazarda tutilgan. Bu holat O'zbekiston uchun xorijiy tajribani tanlash va uni milliy tizimga metodik jihatdan moslashtirish masalasini ilmiy tahlil qilishni talab etadi. Mazkur maqolaning maqsadi – Yaponiya maktabgacha ta'limi tajribasining institutsional va pedagogik xususiyatlarini tahlil qilish hamda ularni O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimiga integratsiya qilishning ilmiy asoslangan mexanizmlarini ishlab chiqishdan iborat.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda qiyosiy-tahliliy, normativ-huquqiy, institutsional va pedagogik yondashuvlardan foydalanildi. Manba sifatida O'zbekiston Respublikasining maktabgacha ta'lim sohasiga oid qonunlari va strategik hujjatlari, Yaponiya Ta'lim, madaniyat, sport, fan va texnologiya vazirligi (MEXT) materiallari, shuningdek, OECDning erta bolalik ta'limi va parvarishiga oid tahliliy ma'lumotlari qo'llanildi. Yaponiya misoli tanlanishining sababi – ushbu mamlakatda maktabgacha ta'limda o'yin, jarayon sifati, oila bilan hamkorlik, monitoring va bolaning rivojlanish trayektoriyasini qo'llab-quvvatlashni birlashtiruvchi tizimli model shakllanganidir.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda qiyosiy-tahliliy, normativ-huquqiy, institutsional va pedagogik yondashuvlardan foydalanildi. Manba sifatida O'zbekiston Respublikasining maktabgacha ta'lim sohasiga oid qonunlari va strategik hujjatlari, Yaponiya Ta'lim, madaniyat, sport, fan va texnologiya vazirligi (MEXT) materiallari, shuningdek OECDning erta bolalik ta'limi va parvarishiga oid tahliliy ma'lumotlari qo'llanildi. Yaponiya misoli tanlanishining sababi – ushbu mamlakatda maktabgacha ta'limda o'yin, jarayon sifati, oila bilan hamkorlik, monitoring va bolaning rivojlanish trayektoriyasini qo'llab-quvvatlashni birlashtiruvchi tizimli model shakllanganidir.

TAHLIL VA NATIJALAR

Yaponiya maktabgacha ta'limi tizimining muhim xususiyati – uning institutsional diversifikatsiyasi va bir vaqtning o'zida umumiy sifat mezonlariga tayanishidir. MEXT ma'lumotiga ko'ra, integratsiyalashgan erta bolalik ta'limi va parvarishi markazlari 2015-yil aprelda joriy etilgan bo'lib, ular maktabgacha ta'lim muassasasi va bolalar parvarishi muassasasining funksiyalarini birlashtiradi hamda mahalliy jamoalar uchun bola tarbiyasiga ko'maklashuvchi xizmatlarni ham taqdim etadi. Bu yondashuv ta'lim va parvarishni bir-biridan ajratmasdan, bolaning rivojlanishini kompleks jarayon sifatida ko'rishga xizmat qiladi. OECD ma'lumotlariga ko'ra, Yaponiyada erta bolalik ta'limi va parvarishi uchun uchta majburiy o'quv-dasturiy ramka mavjud bo'lib, ular mos ravishda bog'cha, kunduzgi parvarish markazi va integratsiyalashgan erta bolalik ta'limi va parvarishi markazlarini qamrab oladi. Ushbu dasturiy ramkalar keng maqsadlarga ega bo'lib, bolalarning tengdoshlari, kattalar, ta'lim muhiti va materiallar bilan o'zaro ta'sirini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan. OECD bu tizimda aynan "jarayon sifati" markaziy o'rin tutishini, shuningdek, o'yin bolalarning o'rganishi uchun asosiy mexanizm sifatida belgilanganini qayd etadi.

Yaponiya milliy o'quv standartida bog'cha ta'limi bolaning butun umrlik rivojlanishi uchun poydevor yaratishi alohida ta'kidlanadi. Unda ta'lim "bolaning spontan faoliyati sifatidagi o'yin orqali" tashkil etilishi, oilalar bilan yaqin hamkorlikda amalga oshirilishi va keyingi bosqich – boshlang'ich ta'lim bilan bog'liqlik ta'minlanishi ko'rsatilgan. Shuningdek, standartda bolada bilim va ko'nikmalar asosi, tafakkur, mulohaza va ifoda etish qobiliyati, shuningdek, o'qishga intilish va insonparvarlik sifatlarini shakllantirish maqsad qilib qo'yilgan.

MEXTning rasmiy sahifasida ham erta bolalik shaxsning keyingi hayoti uchun baza yaratishi, har bir bola sifatli maktabgacha ta'lim olishi zarurligi, oila va jamoalarni qo'llab-quvvatlash esa davlat siyosatining ajralmas qismi ekani ta'kidlangan. Bu yondashuv Yaponiyada maktabgacha ta'limni faqat muassasa ichidagi jarayon deb emas, balki oila, jamoa va ta'lim tizimining keyingi bosqichlari bilan bog'langan ijtimoiy-pedagogik ekotizim sifatida ko'rishga asos bo'ladi.

Yaponiya tajribasining yana bir ahamiyatli jihati – sifatni monitoring qilishning ko'p qatlamli tizimi mavjudligidir. OECD ma'lumotlariga ko'ra, kunduzgi parvarish markazlari va integratsiyalashgan muassasalarda mahalliy hamda munitsipal boshqaruv organlari infratuzilma, kadrlar, mehnat tartibi, xavfsizlik, sanitariya va o'quv dasturi ijrosini monitoring qiladi. Bog'chalarda tashqi va ichki monitoring milliy yo'riqnomalar asosida

1 <https://www.lex.uz/uz/docs/-8037353>

amalgam oshiriladi, natijalar va yaxshilash rejaları tegishli davlat yoki muassasa boshqaruv tuzilmalariga taqdim etiladi. Shu bilan birga, Yaponiyada monitoring faqat formal tekshiruv bilan cheklanmaydi. Bolalarning tengdoshlari, pedagoglar, materiallar, ota-onalar va mahalla bilan o'zaro ta'siri ham kuzatuv obyekti sifatida qaraladi; ichki monitoringda so'rovnoma, pedagogik o'zini baholash, portfolio kabi usullar qo'llanadi. Bu tajriba maktabgacha ta'lim sifatini faqat hisobotlar yoki qamrov ko'rsatkichlari orqali emas, balki bolaning kundalik ta'limiy tajribasi sifati orqali baholash zarurligini ko'rsatadi. Yaponiya tajribasi yuqori samaradorligi bilan birga, uning ichki muammolari ham mavjud.

OECDning TALIS Starting Strong 2024 ma'lumotlariga ko'ra, Yaponiyada inklyuziya va tenglikni ta'minlovchi amaliyotlar ayrim ishtirokchi mamlakatlarga nisbatan kamroq tarqalgan; maktabgacha ta'lim xodimlarining katta qismi alohida ta'lim ehtiyojlari bo'lgan bolalar bilan ishlash bo'yicha yuqori darajadagi qo'shimcha kasbiy rivojlanish ehtiyojini bildirgan. Bu holat xorijiy tajribani mutlaq ideallashtirmaslik, balki uning kuchli va zaif tomonlarini hisobga olgan holda tanlab integratsiya qilish kerakligini ko'rsatadi.

Shu ma'noda, O'zbekiston uchun Yaponiyadan tayyor modelni ko'chirish emas, balki bir necha prinsipial mexanizmlarni adaptatsiya qilish muhim: o'yin asosidagi ta'limni kuchaytirish, oila bilan maqsadli hamkorlikni tizimlashtirish, maktabgacha va boshlang'ich ta'lim uzviyligini mustahkamlash, sifatni ichki va tashqi monitoring orqali baholash, shuningdek, pedagoglarning refleksiv va amaliy kompetensiyalarini rivojlantirish. Bunday adaptatsiya O'zbekiston qonunchiligida belgilangan shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, oila va muassasa tarbiyaviy ta'sirining birligi, muqobil shakllarni rivojlantirish va xalqaro hamkorlik tamoyillariga mos keladi.

O'zbekiston sharoitida Yaponiya tajribasini integratsiya qilish quyidagi besh yo'nalishda amalga oshirilishi maqsadga muvofiq.

*Birinchi*dan, o'yin asosidagi ta'limni davlat standarti va kundalik pedagogik rejalashtirishning markaziga qo'yish zarur. Yaponiya tajribasida o'yin bolaning tabiiy faoliyati va ta'limiy o'sish mexanizmi sifatida qaraladi. O'zbekistonda ham bu yondashuvni maktabga tayyorlashni erta akademizatsiya qilish emas, balki bolaning kognitiv, ijtimoiy va emotsional rivojlanishini muvozanatli qo'llab-quvvatlash vositasi sifatida joriy etish lozim.

*Ikkinchi*dan, integratsiyalashgan muassasa modeli elementlarini rivojlantirish muhim. Yaponiyada integratsiyalashgan markazlar ta'lim, parvarish va jamoaviy qo'llab-quvvatlashni birlashtiradi. O'zbekistonda bu tajribadan kelib chiqib, ayniqsa qisqa muddatli guruhlar, maktabga tayyorlov shakllari va mahalla bilan hamkorlikda ishlaydigan xizmatlar tizimini kuchaytirish mumkin. 2026-yilgi islohotlar bunday integratsiya uchun institutsional zamin yaratadi.

*Uchinchi*dan, oila bilan hamkorlikni formal emas, mazmunli darajaga olib chiqish talab etiladi. OECD va MEXT manbalaridan ko'rinishicha, Yaponiya modelining muhim tomoni – ota-onalarni bolalarning o'yin va o'qish faoliyatini uy sharoitida qo'llab-quvvatlashga jalb etishdir. O'zbekistonda bu yondashuvni ota-onalar universiteti, uyda rivojlantiruvchi faoliyat kartalari, pedagog-psixolog maslahatlari va davriy muloqot platformalari orqali amalga oshirish mumkin. To'rtinchi

dan, monitoring infratuzilma va hujjatlar bilangina cheklanmay, bolaning pedagog, tengdosh, material va oila bilan o'zaro ta'siri sifatiga ham qaratiladi. O'zbekistonda ichki monitoringga portfolio, pedagogik kuzatuv, o'zini baholash va rivojlanish xaritalari kabi vositalarni tizimli kiritish sifat boshqaruvini mustahkamlaydi. Beshinchi

dan, pedagog kadrlar tayyorgarligini adaptatsiyaning asosiy sharti sifatida ko'rish darkor. Yaponiya bo'yicha xalqaro kuzatuvlar hatto shakllangan tizimda ham inklyuziya va maxsus ehtiyojli bolalar bilan ishlashda qo'shimcha kasbiy rivojlanish ehtiyoji borligini ko'rsatmoqda. Demak, O'zbekistonda yapon tajribasini joriy etish pedagoglarning o'yin pedagogikasi, bolani kuzatish, oila bilan hamkorlik, inklyuziv yondashuv va refleksiv baholash bo'yicha qayta tayyorgarligisiz samara bermaydi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, Yaponiya maktabgacha ta'limi tajribasi O'zbekiston uchun to'g'ridan-to'g'ri ko'chirib olinadigan tayyor model emas, balki metodologik va institutsional g'oyalar manbai sifatida ahamiyatlidir. Uning kuchli tomonlari – o'yin asosidagi ta'lim, oila va jamoa bilan hamkorlik, ta'lim va parvarishning integratsiyasi, jarayon sifatiga yo'naltirilgan monitoring va maktabgacha ta'limni umrbod rivojlanish poydevori sifatida anglashdir.

O'zbekistonning qonunchilik va strategik hujjatlari bu kabi tajribalarni qabul qilish uchun muayyan huquqiy asos yaratib bergan. Endi asosiy vazifa – mazkur g'oyalarni milliy qadriyatlar, boshqaruv imkoniyatlari, kadrlar salohiyati va hududiy ehtiyojlardan kelib chiqqan holda adaptatsiya qilishdan iborat.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori: 08.05.2019-y., PQ-4312-son. <https://lex.uz/ru/docs/-4327235>
2. O'zbekiston Respublikasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonuni: 16.12.2019-y., O'RQ-595-son. <https://lex.uz/ru/docs/-4646908>

3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim va tarbiya tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni [Elektron resurs]: 05.02.2026-y., PF-19-son. <https://www.lex.uz/uz/docs/-8037353>
4. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT). Overview. – Tokyo: MEXT. – Mode of access: official MEXT website.
5. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT). Early Childhood Education. – Tokyo: MEXT. – Mode of access: official MEXT website.
6. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT). The National Curriculum Standard for Kindergartens. – Tokyo: MEXT, 2017. – Mode of access: official MEXT website.
7. OECD. Japan – Starting Strong VI Country Note [Electronic resource]. – Paris: OECD Publishing, 2021. – Mode of access: official OECD website.
8. OECD. Results from TALIS Starting Strong 2024: Japan. – Paris: OECD Publishing, 2025. – Mode of access: official OECD website.
9. OECD. Starting Strong VI: Supporting Meaningful Interactions in Early Childhood Education and Care. – Paris: OECD Publishing, 2021. – Mode of access: official OECD website.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.